

Forsvare må stå fast i kampen — ikke våke!

Nasistene er etter på brigadene for å bli de norske barna under sin innflytelse. I flere distrikter er det nå kommet utstilling til ungdomstjeneste. Parolen til de norske forsvarere er å nekte å sende barna, koste hva det vil. Gi ikke etter selv om det skal koste en egen frihet!

Vi gjengir — noe forhorta — et opprop som er sendt til foreldre:

NS har til hensikt å sette i gang en bredt anlagt, sterk aksjon i første del av det nye året. Aksjonen gjelder ikke deg personlig, ikke din fornær, ikke ditt arbeid, ikke din frihet, ikke ditt livsyn. Du skal få være i fred denne gang. NS ønsker isted heller om at du skal holde deg helt i ro. Aksjonen gjelder ditt barn!

Dine tanker om ditt barns framtid passer ikke dine nye statsform. Din omsorg for barnets ve og vel skal bli en seg frakoblet hvis den ikke går ut på å lære barnet opp i overensstemmelse med den nye ideologi.

Det er ungdomstjenesten for barn fra 10—18 år NS nå skal sette i gang. På innstillingskommisjonen (som foregger trykt i vedlige opplag) må barnet gi opplysninger om fars og mors navn, stilling osv. Barnet må dessuten oppgi hvilke foreninger det er medlem av, og underlegge en erklæring som lyder: «Jeg er klar over at jeg får stå av er forpliktet til å adlyde de budene som blir stillet over meg og at jeg må reise meg etter de bestemmelser som blir gitt både for tjenesten i NSUT og utenfor.»

Hensikten med et så utvidet innstillings-

skjema er åpenbart å utspionere hjemmene, skolene og arbeidsplassene ved barnas hjelp. En hører ofte replikker som denne: «Barna er så gode jøssinger at det nytter ikke med dem.» Regn med at ungdomstjenestens representanter har alle statens ressurser til sin rådighet og derfor vil kunne legge programmer som de unge i løpet av kort tid vil synes er morsomme hvis de først blir sendt til møtene. Det er et faktum vi ikke kommer forbi at barn er utvokstede slik, og all erfaring viser at Leks. kampeker, godt sportsutstyr m. m. har de i den alder vanskelig for å motstå. Så blir den nye ideologi med menneskebyrdeløse og forvirrende av gammelgermaniske idealer lagt inn på dem etter metoder som er utspionert andre steder.

Resonnementet at krigen ikke vil vare så lenge at dette får noen betydning er besnærske, men det er både farlig og uverdigg. Farlig fordi sådanne i barnsinn aldri blir uten frukt. Uverdigg fordi du innerst inne føler at følger du det resonnementet svikter du noe av det beste i deg selv og du svikter ditt barn på et punkt hvor det trenger den største ditt klare standpunkt vil gi det. Dertil svikter du alle de norske hjem som er eller kommer i samme situasjon.

Da misliker leserne. Det må du heller ta. Da gir du barnet en arv som det aldri kan misse, og du vinner kanskje da din største seier. Du lærer da med et slag alle nasistenes vesenstegninger i ditt barns sinn så grundlig at hverken smilt eller list kan skaffe dem til veie mer.

PLYNDRINGA SATT I SYSTEM

Det er nå kjent at det eksisterer en høytt eiendommelig bataljon som er blitt skapt på initiativ av riksstenrikminister Ribbentrop og arbeider under hans ledelse. Bataljonens oppgave består i å sikre seg alt av vitenskapelig og kulturell verdi i de erobrede byer og om mulig bringe det til Tyskland. Spesialbataljonen består av 4 kompanier og deres arbeidsfelt har foreløpig begrenset seg til Russland og Afrika. I Russland har de allerede høsta et meget rikt bytte og plyndra biblioteker, museer og laboratorier.

Fra Kristiansand meldes at en gruppe på 18 tyskere ble henretta i desember, anklaget for forsøk på flukt og samarbeid med fienden.

Goering har sendt ut en forordning hvor det heter at det er tillatt tyskere som reiser tilbake til hjemlandet å ta med seg ubegrenset mengde matvarer, uten at det vil bli gjort vanskeligheter av rasjonerings- eller tollmessig art ved den tyske grense.

Matsituasjonen nordpå er mange steder kriminell. For å skaffe de mest trengende i Narvik-distriktet hjelp med mat ble det rekvirert et koloniallager for jul. Intet ble innkjøpt, og maten ble aldri utdelt. I Tromsø er det om mulig verre og situasjonen blir ikke bedre ved at tyskerne ikke tillater båter i sivil fart å nytte kaita.

Tyskerne har derimot tilsynelatende overflod der oppe. For å få lagerplass for vinfata sine bestagde de 31 des. kirken i Narvik. Etter forhandlinger er det gitt tillatelse til å holde gudstjeneste i den delen av kirken som ikke nyttes for lagringa.

Flekkefjord og Lista. Her har tyskerne den siste tida skjerpet kontrollen av pass, foretatt meget inngående husundersøkelser og arrestert en lang rekke personer. Årsaka er sannsynligvis episoden fra Abildnes hvor ca. 45 britiske soldater overmannet vaktmannskapet ved befestningene og stakk til sjøs med 2 tyske båter angivelig med engelske krigsfanger. Commando-troppen hadde, etter hva en nasist opplyste til tyskerne, oppholdt seg utafør Flekkefjord ca. 14 dager og venta på båtene. Nasisten som underretta tyskerne om dette og sikkert ventet stor påskjønnelse ble fengsla.

JØDENES SKJEBNE

Da Hitler kom til makten fantes det i Tyskland 450 000 jøder. Ved krigsutbruddet var det 200 000 og nå er det mindre enn 20 000 igjen. Fra det gamle Tsjekkoslovakia er nesten alle jøder deportert og det samme er tilfelle i Jugoslavia, Holland og Belgia. I Frankrike foregår deportasjonene for full kraft. De store ghettoer i Warschau og Lodz hvor nasistene hadde stuet sammen hundretusener av jøder står nå tomme. Deres innbyggere er ført til «kjent sted» hvilket i beste tilfelle betyr arbeidsleir på Østfronten. Av de 6 mill. jøder som Hitler etter hvert har fått «hånd» over er sikkert minst 2 mill. direkte utslettet, mange ansåly tallet mye høyere. Hvis ikke krigen snart er slutt går også resten sin undergang i møte.

R. A. F. I STADJO AKSJON

Det går ikke et eneste døgn uten at allerte flygere er i aksjon over Tyskland eller okkupert område. Etter lang tids pause ble angrepet mot Berlin gjennomført natta til 17 januar. Stort stykke lange britiske bombefly kasta en stor mengde bomber, også 4-tonns. I 27 gikk tap. Natta etter kom et nytt, like heftig angrep. 22 britiske fly gikk tap. Blant de bygninger som ble ødelagt var det kjempemessige Sportpalaset. De to første ukene av januar ble Ruhrområdet og særlig Essen, bombet natt etter natt. Det var en særlig lykket til Hermann Goering som akkurat da fylte 50 år. Ved luftangrepet så han i en føle til arbeidssne: «Her i Ruhr må det arbeides trygt og sikkert, og jeg har sørget for at ikke et eneste fradig fly skal klare å komme over Ruhrområdet.»

De tyske angrep mot England har vært minimale og flere ganger har tyskerne slått opp med sine angrep som i det hele tatt ikke har funnet sted. Det eneste angrep av betydning var et represalieslag for bombinga av Berlin. 2 bomber på hver ca. 30 fly forsøkte å treffe fram over London, men bare enkelte midde fram over forstedene. 10 fly ble slått ned.

Den tyske regjering har sendt ut en forutsetning i hvilken trykkmennene forbyr å plukke fram kammer av høtter, la egg forsonne «eller tilføje andre trick som har med mat å gjøre». Årsaka er at den slags gjerne etter avsluttet i dårlig humor.

VIKTIG!

Vi har fått oppfordring til å gjenta vår livsring om at ingen gode nordmenn må dra over til Sverige uten at det er avsluttet påkrevd!

EN HILSEN FRA NORSKE ARBEIDERE

Arbeiderne ved en større arbeidsplass har bedt om offentliggjøre følgende hilsen som de har sendt utover:

Russiske kammerater!

Helt siden det tyske overfallet på Sovjetunionen har dere gjort en snillert innsett uten sidestykke i historien. Vi norske arbeidere har fulgt kampen deres med all vår sympati og beundring. Da dere klarte å stanse det tyske stormangrepet og innleide den russiske offensiven fyltes vi derfor med glede og stolthet.

Selv om vi lever i et okkupert land, har vi ikke glemt våre plikter i vår felles kamp. Foreløpig er det vesentlig våre kammerater i den norske handelsflåten som yter viktig aktiv innsett. Vårt virke er enda mere i det små og har nærmest fram av forberedelse for det som skal komme. I det rette øyeblikk vil dere finne det norske folkets parat til aktivt å bekjempe den tyske nasjonen.

DE TYSKE TAP

Vår avis har gjort en interessant undersøkning over de tyske tap i de 4 måneder den tyske offensiv varte i fjor, fra juli til og med oktober. Med Völkischer Beobachters krigs-dokumenter som kilde er vi kommet til et tap i døde på ca. 1 mill. menn. Dette er et avsluttet minimumstall.

I Moskva og London anslo man de tyske tap i set fram til 1 oktober i fjor til 29 mill. bare i døde. Videre regnes at 1,6 mill. av de sårede har fått skader som gjør dem ubrukelige i krig for all framtid. Siden 1 oktober har døden brevd nye, store ofre av tyskere og totaltall faller er om lag 3,5 mill. I hele forrige verdenskrig falt det knapt 2 mill. tyskere.

AVANTGARDEN

Den røde armé går fra seier til seier.

Den russiske offensiv har vokset til en veritabel storm. I slag etter slag blir de nasistiske hærmasser slutt. Tyskerne har fått «batalgradsjokk», med en panisk redsel for å bli omringet og forsøker å redde seg ved panikkartete tilbaketog. De områder som det tok tyskerne 5 måneder å erobre under de mest gunstige værforhold har den røde armé tatt tilbake på 3 måneder gjennom kamper i bitende kulde og meterhøy snø. Det viser ikke bare den russiske soldats overlegenhet, det gir også et slående bevis for det russiske materiells kvalitet og den innsats som gjøres bak fronten.

I Tamasus er tyskerne trengt tilbake til Tamalavøya. De tyske styrker som består av den 17 armé og den 1 panserarmé under von Kleists ledelse, forsøkte først med alle midler å demme opp for de russiske angrep, men presset ble for sterkt og Kleist forsøkte å gjennomføre en ordnet retrett nordover til Rostov. Retretten var hurtig, men ikke hurtig nok så bare restene av panserarmeen nådde fram. Ved et lynsnart framstøt erobret russerne Kutsjeisk, 75 km sør for Rostov og avskar de tyske hovedstyrker. Russerne nådde fram til det Asovsk hav og besatte kysten fra Dons munning til syd for Jejsk som ble gjenerebret. Den 13 februar ble hovedstaden i Kubanområdet, Krasnodar tatt ved et panserangrep hvor russerne erobret mye våpen og materiell. Dermed var den tyske 17 armés offensive kraft definitivt brutt. Den eneste by av betydning tyskerne har igjen er havnebyen Novorossisk.

De tyske troppers eneste retrettvei er over Kertsjundet til Krim, hvilket betyr at mengder av materiell og transportmidler må etterlates. Russerne trengte fortsatt nordover og besatte sørbredden av Don og gjenerebret Asov og Bataisk, den siste 10 km fra Rostov.

I angrepet nord for Don valte russerne å ikke konsentrere alle sine styrker mot Rostov, men gjennomføre dristige angrep for å knuse hele den tyske motstand i Donetz. Her står den 12 tyske armé sammen med 2 panserarmeer, i alt sannsynligvis 250 000 mann. De russiske tropper trengte vestover til nord for Mariopol, for så å svinge sydover. De erobret Kupjansk, 100 km vest for Charkov, Isjum, som var utgangspunktet for den tyske sommeroffensiv, 120 km s/v for Charkov, samt Balaklaia og Barenkova. Ved Krematorsk forsøkte tyskerne med alle disponible krefter å stanse russerne og det raste et voldsomt slag i flere dager, men russerne brøt til slutt gjennom og erobret Krasnoarmeisk lenger sør og avskar dermed den nest siste jernbanelinje fra Rostov og Donetzområdet vestover. Russerne står her bare 100 km fra det Asovsk hav.

Samtidig falt by etter by i selve Donetzområdet. I vest ble Lisisjansk, Schachty, Vorosjilovsk og Krivjanskaja tatt. Den 13 feb. falt Novotsjerkask, 35 km nord for Rostov, og Lichaja. Den 15 februar falt Vorosjilovgrad med verdens nest største lokomotivfabrikk. Samme dag opplevde den røde armé den store triumf atter å marsjere inn i et befrikk Rostov, mens tyskerne i vill uorden trekker seg tilbake vestover.

Parallelt med framrykkinga i Donetz går en russisk armé mot Dnjeppetrovsk. De har erobret Losovka, 100 km vest for denne by og fortsetter videre.

Det tredje store slagfelt er foran Charkov. En rekke av de byer som beskytter dette særlig viktige industrisentrum fra øst er gjenerebret. Bjelgorod ble tatt ved et overraskende stormangrep. Den 11 feb. tok russerne Vovtsjansk, 40 km n/v og Sjnivsk, 40 km s/v for Charkov. Den 13 feb. falt Solotsje, 32 km n/a og Rogan, bare 20 km rett øst. Av de 8 jernbanelinjer som fører til Charkov er 5 avskjært. Hele 6 russiske kolonner går mot byen.

Det fjerde store slagfeltet går fram mot Orel. Vest for jernbanen Kursk—Orel har russerne erobret Fatesh. Den 9 feb. kom den sensasjonelle nyhet at Kursk var tatt, en av hovedpilatene i det tyske forsvarssystem, og et av hoveddepotene for tysk krigsmateriell.

Lenger nord har det ikke vært særlige frontforandringer. Tyskerne melder om harde kamper sør for Leningrad, men hensikten med disse russiske angrep er sikkert først og fremst å holde fronten «levende» for å hindre flytting av tyske tropper.

Hvor store tap i materiell og tropper det er tilføyd tyskerne til nå er det ikke gitt meldinger om. Fra 19 nov. til begynnelsen av feb. var det tatt 349 000 fanger, det vil si 4600 pr. dag. I de siste måneder før nederlaget i 1918 var tillet av tyske fanger 4000 i gjennomsnitt hver dag.

FINNLAND OG AMERIKA

Senator Albert Thomas i Senatets utenrikskomite har 13 feb avgitt følgende uttalelse: «Finnenes økte interesse for USA viser at de framleis tror de kan regne med USAs velvilje. Men vårt folk nærer i dag ingen sympati for Finland. Den diplomatiske forbindelse hviler på et mer enn usikkert grunnlag. Ingen tror i dag på den finske påstand om en «isoleret» krig mot en arvefiende. Finnene fører den samme krig som nasistene og ihar satt seg som «rigsmåk» å innlemme russisk område, område som aldri har tilhørt Finland.

Finnlands eneste vei i drg er et oppgjør med tyskerne, og kaste åket av seg. Andre retningslinjer vil føre landet ut i ulykke.»

Tsjekkoslovakias president dr. Benes holdt nylig en tale fra London til det tsjekkiske folk. Han sa bl.a. at Tysklands stilling i dag minner om 1918. På Østfronten vil sannsynligvis nasistene trekke seg tilbake til en linje som går langs Dniepr over Kiev til Riga og muligens lenger tilbake til en linje Bessarabia Pripetsumpene.

Som represalier for hans tale arresterte nasistene en rekke framstående tsjekkere.

Send avisa videre. Hvert eksemplar som ikke er lest av minst 50 gode nordmenn har ikke gjort sin nytte. Vær forsiktig med illegalt materiell!

SISTE REIS!

Fra Aftenpostens leder 27 jan. 1943.

Andre (Quislingene. Red. mrkn.) har inn tatt en avgjort holdning mot bolsjevismen. Folk som har forstått hva kampen gjelder. De tok konsekvensene av sin erkjennelse så lenge de tyske hærer marsjerte fra seier til seier. Men nå, når vinteren for annen gang er på bolsjevikaners side, bli de grepet av feighet og løper fra sine standpunkter. De er villig til å lelle med idiotiet, slå retrett overfor motstanderne, gjøre seg venner med den urette mammon, i håp om å redde sitt flekkete skinn.»

3535
Mappe 20
Eksp. 1872
Arg. 1943
O.V.

Det franske folks tunge vel.

Det franske samfund fram til sammenbruddet eide de fleste sykdommer et demokrati kan ha. Det gikk gjennom en oppløsningsprosess som begynte allerede etter første verdenskrigs slutt. Av alle de land som søret i denne krig var det Frankrike som tapte treden mest.

Men fransk politikk forsto ikke dette, eller ville ikke forstå det. Helt fram til katastrofen på franskmenn framleis på sitt land som den «store» nasjon, republikken som dannet et slags verdenshjerter, landet med verdens sterkeste armé. Høydepunktet av selvbevissthet og total feilvurdering ble nådd under den første finsk-russiske krig, da ledende franske politikere og militære forlangte fransk krigs-erklæring til Sovjet. Regjeringen Daladier «nøyde» seg med å ruste ut et ekspedisjonskorps på 40 000 mann, som sto ferdig da freden kom og kullkastet planen.

Den 10 mai 1940 begynte den tyske innmarsj i Belgia, knekte all motstand og rente de franske armeer over ende. Den 17 juni, etter kortere tid enn felttoget i Norge, ba en ny fransk regjering under Petain om våpenstillstand.

Den umiddelbare årsak til nederlaget var direkte militær uduelighet. Det franske militærapparat var gammeldags. Det var innstilt på defensiv krigføring, og bygde på erfaringer fra forrige krig. Tre av den moderne krigs viktigste våpen, fly, tanks og antitankskanoner var tillagt for liten vekt. Mot tyskeres 10 panserdivisjoner hver med 500 tanks, stilte franskmennene opp 3 panserdivisjoner hver med 150 tanks.

Før krigen hadde flyvåpnet bare 800 moderne jagere og noen få bombefly.

Men årsaka lå ikke bare i mangelen på våpen for bak fronten lå store mengder som ikke ble brukt i det hele tatt. I Gien erobret tyskerne 700 helt nye og ferdige tanks og i Rennes 400. Foran Paris erobret tyskerne 200 moderne fly som den franske ledelse hadde kassert på grunn av visse «skjønnhetsfeil». De var fullt ut brukbare og ble satt inn i kampen om England. Ennå et par hundre fly i full stand klarte tyskerne å erobre. I Bouges som var Frankrikes største tusningedepot kunne tyskerne overta krigsmateriell til en verdi av 20 milliarder mark. Blå var her 1000 antitankskanoner, som soldatene ved fronten savnet så veldig.

Nederlaget var generalens, ikke soldatenes. Det var generalene som var ansvarlig for de strategiske planer og herrens oppbygging. De har ansvar for noen av de groveste feil i nyere krigshistorie. Å legge skylda på soldatene, at de drakk for mye, eller på «kommunistisk undergravingsarbeid» er tomme unnskyldninger. De franske kommunister kjempet like tappert som de øvrige franskmenn for sitt fedreland. En annen ting er at regjeringen og militærledelsen hadde liten tillit blant store deler av arbeiderklassen.

Men hovedårsaka til det franske sammenbruddet lå i det franske samfund selv. Det økonomiske system klarte på ingen måte å følge med i utviklinga. Tilsynelatende var det et demokrati, men retningslinjene ble trukket opp av et fåtall pengearistokrati og de fleste ledende politikere var nikkedukker for deres interesser. I et land hvor standardutdanninga for en politiker var jus, og hvor politikkens moral og rettferdighetsgrenser hadde samme norm som en skilsmesseadvokat, falt statsmannskunsten ned på et nivå som til slutt måtte føre Frankrike like i angongenes renestein.

Frankrikes utenrikspolitikk var vaklende. Den svingte mellom frykten for Tyskland, og de reaksjonæres ønske om et samarbeid med Hitler mot Sovjetunionen. Typisk for usikkerheten og et resultat av denne var forrederiet i München, skjendelsen som aldri kan glemmes.

I siste øyeblikk fikk Frankrike en statsminister som forsto at det måtte gjøres noe alvorlig hvis ikke krigen skulle tapes. Det var Paul Reynaud som avløste Daladier. Men han var for svak og arvet en lang rekke uduelige politikere og militære og sivile embedsmenn fra sine forgjengere. Det er imidlertid typisk for situasjonen at han under det første tillitsvotum bare fikk en stemmes overvekt i deputerkammeret.

Etter sammenbruddet sendte Petain ut en proklamasjon hvor han bl.a. sa: «Vår våpenære forblir uplettet. Landets regjering forblir fri og landet kommer til å styrås av franskmenn.»

Historien vil felle en annen dom. Den franske våpenære hadde tilsagt franskmennene å holde fronten i det lengste, for å få sendt så mange tropper og så mye materiell som mulig over til Nord-Afrika for derfra å fortsette kampen sammen med flåten.

I stedet for fortsatt kamp begynte det aller mørkeste avsnitt i Frankrikes historie, Vichys glansløse dager. Selve kjernen av gammel fransk reaksjon samlet seg her, mens de mere «moderne» reaksjonære samlet seg i Paris, hvor de slo på sprang for å kaste seg over det ulykkelige Frankrike på det minste vink fra tyskerne. I Vichy stilte Laval, den mest korrupte av alle franske politikere. Han har tjent en millionformue på sitt «oppøgende» arbeid for nasjonen og har gjestet alle partier etter tur.

Mens andre nasjoner som var trampet under nasismens jernhelt ut kjempet for sin frihet, drev disse Vichypolitikere stadig en uthalings- og hestehandelspolitikk med Hitler. Tyskernes triumf var truslen om besettelse av hele Frankrike og en dårlig behandling ved freden. Vichys kort var koloniene, flåten og at de delvis holdt det franske folk i age.

Men begge parter tapte til slutt spillet. Koloniene ble besatt av de allierte og flåten gikk nasistene ut av hendene da franskmennene senket den. Åren er gjenopprettet her det om denne aksjon. Det er mulig, men den hadde sikkert blitt gjenopprettet mere ved å velge å kjempe. Bare 3 u-båter slapp ut av denne flåte som hadde betydd så mye for alliert krigføring i Middelhavet.

Men gjennom dette tunge mørke over Frankrike skjærer sterke lysglimt. Det er den franske befolkningens holdning og det er de friske franskmenns innsats for den felles store sak. Allerede fra første stund var det franskmenn som ikke ville slippe våpena. Først og fremst general De Gaulle, som siden har stått i spissen for de friske franskmenn. De Gaulle så allerede lenge for krigen feilene ved det franske militærvesen og ville ha det radikalt forandret. Men hans forslag ble tilbakevist.

De Gaulle blir stadig mer populær. Men han er først og fremst en militær, og en meget dyktig sådan. Det er jo også det Frankrike først og fremst trenger i dag. Men de må også ha politiske ledere, og en slik er De Gaulle ikke. Han kom ikke godt ut av det med arbeiderklassen, noe som gjorde at han i den første tida kom i dårlig kontakt med heimfronten, hvor bl.a. kommunistene gjør en meget stor innsats.

— Jeg hater deg, Laval.
— Jeg vet det Marianne, men de har allerede betalt billettene, så forestillingen må gå sin gang. (G. H. o. S. T.)

Mens De Gaulle samler de friske franskmenn til kamp arbeider heimfronten stadig mer aktivt mot Hitler. Nasistenes forsøk på å sende franske arbeidere til Tyskland blir effektivt sabotert, og ødeleggninga av tyske transport og tyske anlegg hører til dagens orden. Det franske folk har våknet, i dag vet det at det er en folkenes krig, og det kjemper for et nytt, stort og fritt Frankrike. Den dag signalet lyder vil det franske folk som en mektig flodbølge reise seg til kamp mot sine tyranner.

Men for å bli fritt må Frankrike ikke bare beseire den tyske nasisme, den må også beseire sine indre fiender. De lever i dag som parasitter på det franske folk og vil også forsøke å følge det etter at frihetens time er kommet.

Frankrike i dag har mistet sin ære, men det har ikke tapt evnen til å vinne den igjen, vinne igjen en ære som ikke er bygd på sosial urettferdighet og hensynsløst profittbegjer, men på en sunn samfundsmessig vedstand.

DEN «NYE TID» I PORSGRUNN.

Prispolitifullmektigen i Porsgrunn oppdaget for en tid siden en svartebørshistorie av usedvanlige dimensjoner. Porsgrunns ordforer viste seg å være en av hovedmennene. Ved undersøkelsen av huset hans fant politiet 300 kg kjøtt foruten store mengder ost, smør, egg osv. Etter denne «overraskende» oppdagelse ble ordforeren satt fast. Byens øvrige nasister protesterte sterkt mot arrestasjonen av sin store kampfelle, men prispolitifullmektigen mente i all uskyldighet at svartehandlere er samfundsfjender selv om de er medlemmer av NS. Saka gikk imidlertid til departementet som straks satte ordforeren på fri fot, mens prispolitifullmektigen ble avsatt og forvist fra Porsgrunn by. Vi kan godt forstå departementets oppførsel. Skulle prispolitiet få lov å arrestere svartehandlere uten omsyn til deres politiske innstilling ville landets administrasjon bli tappa for en vesentlig del av sine statsbærende krefter. Det kunne til og med spore for ministrene selv. Og slikt kan selvsagt ikke tillates i et velordnet samfund som styres etter prinsippet fellesnytte foran egen nytte i samsvar med de beste nasjonaløkonomiske læresetninger. Derfor høyer vi oss ydmykt for departementets avgjørelse som er utmerket egnet til å bekrefte det tidse vi har dannet oss av den nye tid.

NEDERLAGET I TYSK PROPAGANDA

Ved sine propagandametoder har det hittil lyktes nasistene å hisse opp store deler av det tyske folket til med begeistring å slutte opp om de mest sinnsvake aksjoner.

Utafor Tyskland duer ikke disse metodene. Med all sin propaganda her i Norge har tyskerne bare oppnådd at befolkningen reagerte akkurat motsatt av det som var tilsiaket. Etter nederlaget ved Stalingrad har Goebbels slått inn på helt nye veier. Men også med sin nye propaganda går tyskerne i vannet.

Den nasikontrollerte pressa har fått pålegg om riktig å male ut om vanskene for den tyske vernemakta og i detalj skildre russernes enorme styrker. Det er to ting som tilsiaket:

For det første er det et krampaktig forsøk på å skremme med «faren fra øst». Med Tyskland foran sammenbruddet håper nasistene å få folka i de besatte land til å skjelve i «russerfrykt» så tyskerne skulle få mere hjelp i sin kamp mot den røde armé. Men i «bolsjevik-busemann», der er banda for sterke mellom de forente nasjoner. Det norske folket har innsett at «faren fra øst» bare er en realitet for den tyske nasisme. Vi har innsett at det faktiske forhold er stikk motsatt av hva den tyske propagandaen sier. Vi er klar over at det i første rekke er den røde armé som redder Vest-Europas kultur mot undergang i barbariet.

Tyskerne har innsett at det neppe kan bli tale om noen tysk sommeroffensiv på Østfronten i år. De setter derfor sitt håp til at det russiske stormløpet en gang må stanse — for så å kalle dette en tysk seier. Nasipressas holdning i dag er forberedelsen for denne «seier på Østfronten» som dr. Goebbels håper å vinne på trykk i de tyske aviser når vårbloyta setter inn.

DET BRITISK-RUSSISKE SAMARBEID

London 6 febr. Den britiske ambassadør i Moskva har holdt en stor tale i London: «Nasistene tyr til sitt velkjente knep og rasler med bolsjevikskjelettet. Men den slags propaganda skremmer ikke lenger, folk kjenner Hitlers metoder for godt. Det jeg har sett av det russiske folk og mitt eget sier meg at intet lenger kan drive en kile inn mellom de to nasjoner.

Det britiske folk ikke bare ønsker, men fast bestemt på å samarbeide med Russland i krig som i fred. Grunnlaget er allerede gitt i den traktat som ble sluttet i fjor for tyve år framover. Det var ikke bare en høytidelig pakt mellom to regjeringer, det var en menneskelig pakt mellom to folk. Og den samme innstilling vet jeg at det russiske folk er besjelet av. Jo far tyskerne forstår dette, jo bedre. Samarbeidet mellom England og Russland vil danne grunnlaget for et nytt Europa og en varig fred.»

Tysklands råstoff-forsyning er nå snart på bunnen. Rustningsindustriens agenter tråler de okkuperte landa etter alle de metaller de kan komme over. Dervidere, messingskilder, viktige redskaper i sivilproduksjonen, ja selv gamle lampesokker og de tyne messingkontaktene fra brukte lommelyktbatterier blir tatt.

Vi går ut fra at næringslivets folk gjør hva de kan for i stort og smått å sabotere avleveringa. Men alle hjemmene er ennå for slepphendte. Husk at hver gang du unndrar 12 gram messing eller kobber fra innsamlinga betyr det en patronhylse mindre for våre fiender.

RUSSERNES HISTORISKE SEIER VED STALINGRAD

Den 2 februar ble det sendt følgende telegram til Stalin fra Stalingrad: «De russiske armeer ved Stalingrad har utført orden om fullstendig utsløtting av fienden. I dag kl. 16 ble de siste motstand brutt!»

Stalin sendte ut en dagsordre som var en hilsen til de russiske tropper ved Stalingrad gjennom deres sjeler, marskalk Voronoff og general Rakafski, hvor han betegner slaget som et av de absolutt hardeste i krigshistorien.

Fra 10 jan., da det russiske ultimatum om overgivelse ble avslått og den siste russiske offensiv begynte, har russerne tatt 24 generaler, 2500 offiserer og 90 000 menige til fange. I samme tidsrom har de erobret eller ødelagt 750 fly, 1550 tanks, 6700 kanoner, 1700 granatkastere, 8000 maskingeværer, 61 000 lastebiler, 56 lokomotiver, 1100 jernbanevogner og 235 ammunisjonslagre.

I alt besto den 6 tyske armé som ble fullstendig tilintetgjort av 22 divisjoner med 330 000 mann. Av disse var 2 divisjoner rumenske.

En rekke allierte statsjefer sendte lykkningstelegrammer til Stalin. Roosevelt telegraferste: «Vi har med beundring fulgt med i de 162 dagers kamp om Stalingrad, byen som med slikt mot æret Deres navn.» I sitt svartelegram sa Stalin bl. a.: «Jeg er overbevist om at den felles militære innsats vil bringe krigen til en snarlig slutt.»

Den nyutnevnte marskalk Paulus ble også tatt til fange. Allerede dagen etter overgivelsen kunne engelske aviser gjengi et fotografi som var overført bildetelegrafisk, hvor Paulus blir forhørt av marskalk Voronoff og general Rakafski. Times skrev: «Slik endte det store slag — i et litt værelse i Stalingrad ved et bord med en pakke sigaretter og noen papirer. Slaget som virket som et jordskjelv, hvis rystelser forplanter seg utover.»

I 1942 skjøt Maltas luftvern ned 915 fly. Trass i at det aldri var stasjonert mer enn 100 jagere på øya, skjøt jagerfly ned 733 fly mot et eget tap på 195.

I Middelhavsområdet ble det i januar skutt ned 606 akselly mot et alliert tap på 282.

I samme måned tapte England 122 fly over Tyskland, mens 67 tyske ble skutt ned.

Fra filmverdenen fortelles det at NS nå er ferdig med sin første innspilte teaterfilm. Walthar Fürst har stått for opptakning og løst bort ca. 300 000 kr. og allikevel fått et resultat som ligger under de sletteste valgfilmene fra gamle dager. Opprinnelig skulle filmen hete «De gode gamle dager» nå omdøpt til «Unge viljer». Filmen skal settes opp på kinematografene, men det er en selvfølge at ingen nordmann ser den.

Vere er den propaganda som nasistene driver gjennom sine norske ukerevyer. Det triste er imidlertid at resultatene ikke skyldes dyktige nasister, men at hele staben av tekniske fagfolk innen filmbransjen ligger på magen for filmdirektoratet for å få disse agitasjonsrevyene så teknisk gode som mulig og agitatorisk så avsløpene som mulig, med andre ord mer lumske propagandamesig sett.

Under «sørgefesten» etter russernes erobring av Stalingrad ble som kjent kinoene stengt. I denne tida ble det stilt til 2 private kinoforestillinger i Statens Filmdirektorat. Den ene for Quisling sjøl og den andre for fru Fuglesang med venninder og oppvartende kavalerer. Programmet var Orels Carbo-film!

DE ENOELSE KVINNERS INNSATS.

Det engelske jordbruk var før krigen hovedsakelig basert på fedrift og markene ble brukt til beite. I dag har ploget og traktoren erobret markene. Det engelske jordbruk er blitt det mest mekaniserte i verden og man har klart å bringe en øking i jordbruksproduksjonen som er 4 ganger større enn beregnet før krigen. 40 000 engelske jordarbeidere er innrullet i hæren og i stedet er det rykket inn 50 000 kvinner. De kommer for det meste fra byene, fra alle yrker og alle samfundslag. Disse kvinnelige jordbruksarbeidere er organisert i «The Women Land Army» (kvinnenes jordbruksarmé) og de har gjort en innsats som er kjent verden over.

England produserte før krigen bare 1/3 av sitt behov av landbruksvarer, i dag er dette økt til 2/3. 2,5 mill. hektar ny jord er kommet under ploget. I år skal dette økes med en halv mill. hektar, som det står til kvinnene å klare. Det at England på denne måte blir selvforsynt har stor betydning for krigens gang, i det det letter transporten over havet og har bidradd til at engelskmennene hittil har sluppet brødrasjonering.

TVILENDE MEDLEMMER.

I Bergen er det et medlem som ikke er helt fornøyd med NS. Han er ferskvanninspektør og synes han har så alt for dårlig betaling. I den anledning har han henvendt seg til Astrup, sin fylkesfører, og sagt fra at han ikke kan bli stående som medlem hvis ikke hans økonomi blir forbedret.

Han har begrunnet dette krav med at når folk får vite han er medlem av NS, vil de ikke ha noe med ham å gjøre. Han mister både sine privatelever og sine leieboere for ikke å snakke om hans venner som forsvinner.

Ja, man kan ha sine sorger også i NS.

For en tid siden ble Norges Sjakkbund ensretta og den gamle ledelse fjernet, med den følge at alle organiserte sjakkspillere forsvant fra turneringer, mesterskap etc. Noe som særlig vakte avsky hos de norske spillere var de direkte forsøk fra tyskere på å tilvinge seg adgang til norske sjakkpinner. De norske spillere uteble da heller helt fra «kampplassen» akkurat som deres kolleger på idrettsfronten.

Men nå er ensrettinga fortsatt. I de siste dager er også Oslo Sjakkreis blitt kommisariseret. Dermed er all virksomhet i Oslokreisen opphørt.

NYTT NORSK-ENGELSK TIDSSKRIFT.

Nordmenn i England har sendt ut et tidsskrift på engelsk «The Norseman», redigert av Worm-Müller. Første hefte inneholder artikler av en rekke kjente nordmenn bl.a. Nygaardsvold, Hjeltnveit, Keilhau, Ræstad, Ording og Sigrind Undset. Videre skriver Dr. Benes om tsjekkernes frihetskamp og den russiske skribent Ehrenburg, som er en god kjenner av vårt land, om Norge. Denne artikkelen ble gjengitt fra London og vi gir enkelt utdrag: Nordmennene valte å kjempe 9 april og de har stått fram som Europas samvittighet. Norge har tatt lønsen ord fra Brand: «Alt eller intet» som motto for sin kamp. Han skriver om heimfronten, hvorledes de forskjellige yrker yrker på sin kant har stått i mot nasistenes press. Folket står enig, det er ikke lenger snakk om parti bare kamp mot den felles fiende. Han slutter med å si: «Norge er et fridomsland — det er ikke til salgs!»

Mappe 20
Eksp. 24/2
Arg. 1943
O.V. 524
Jfr. 1/43

AVANTGARDEN

Russerne jager tyskerne tilbake mot Dnjepr.

Uten stans stormer den røde hær fram langs den 1000 km lange sørfrent. Tyskerne forsøker fortvilte å holde enkelte hovedpunkter for å sikre tilbaketoget som foregår i en stadig stigende uorden.

I Kaukasus trenges restene av von Kleists 17 armé sammen på et stadig trangere område. Russerne har trengt fram over 55 km siden erobringa av Krasnodar og har tatt Migrjelskaja og Severskaja på sidelinja til Novorossisk. Denne by er delvis omringet og russerne retter angrep fra sør og nord mens den røde flåte bombarderer de tyske stillinger fra sjøen. Russene legger imidlertid styrken av angrepet i Donetzområdet.

Den framrykking her kan true med å avskjære Krim og dermed Kleists siste sjangse til å redde noen av sine tropper.

Donetzområdet blir rensa for tyskere under voldsomme kamper. I den østre delen har russerne erobra industristrøka Usspensk, Krasnodar og Rovenki. I den nordlige delen er den viktige industriby Slavjansk tatt med storm etter at den først var blitt omgitt. I to hovedkolonner rykker russerne fram mot Stalino, selve sentrum i det store industriområdet i Donetzbeckenet. Området er det tettest bebodde i Russland og kampene arter seg som gatekamper i de utallige byer og landsbyer.

Fra Rostov rykker russerne fram langs det Asovskje hav og har delvis omringa Taganrog.

Store tyske styrker i Donetzområdet har ikke tidnok klart å trekke seg tilbake og er omringa. Moskva melder at de bare har to ting å gjøre, enten betingelsesløs overgiving eller en fullstendig utsletting som ved Stalingrad.

Ringene er ennå ikke helt slutta om restene av Donetzarmeen idet tyskerne framleis klarer å holde den trange åpninga sør for Krasnoarmeisk. Men deres tilbaketrekkning mot Dnjepr trues av en ny fare og det er russernes framstøt Separosje og Dnjeppetrovsk. Russene meldte i et særkommentar natta til 21 feb. at jernbaneknutepunktet Pavlograd, 85 km øst for Dnjeppetrovsk var falt. Samtidig ble meldt om innta av Krasnodar lenger nord, 50 km fra Politava.

Den 17 feb. kom den sensasjonelle nyhet om Charkovs befriing, etter å ha vært i nasistenes hender siden okt. 1941. Tyskerne ble fullstendig utmanøvrert her. De venta

hovedangrepet fra sør, men ved en glimrende strategisk manøvre ble sørfrenten fra nord, bl.a. av nye russiske tjalavdivisjoner som består av lette tanks og skitropper. En kort tid raste voldsomme gatekamper. Framstøtet mot Charkov kom så hurtig at tyskerne ikke klarte å tilintetgjøre store av de veldige lagre av forråd og materiell som fantes i byen.

En hel SS-armé mot sin skjepne i kampen om byen. Den var all hast overført fra Vest-Europa for med alle midler å holde byen. Blant de divisjoner som ble tilintetgjort var panserdivisjonene Das Reich og Adolf Hitler, den motoriserte divisjonen Gross-Deutschland og flere infanteridivisjoner.

Området ved Charkov er hurtig blitt utvida etter at tyskerne led nederlag i et stort panserslag vest for byen. Blant de generobrete byer er Ljubotin, Bogoduchov, 55 km vest og Graivoron 80 km n/v for Charkov.

Nord for Charkov fortsetter framrykkinga mellom Kursk og Bjelgorod. Vest for denne linje er Objan tatt.

I den nordlige flanke av sørfrenten retter russerne nå voldsomme angrep mot Ores, det siste av de fire store støttepunkter. Byen blir angrepet fra flere kanter, og bl.a. er Salegorsk vest for byen erobra.

Den 22 feb. ble det meldt om et voldsomt panserslag i kraftige snøstormer sør for byen.

En tredjedel av nasistenes styrker er til nå satt ut av spillet, men det ser ikke ut til at det russiske stormløp viser tegn til å stånse. Det er enda en måned til vårbloitya setter inn, og tyskerne bygger febrilsk nye befestninger bak Dnjepr. Men før vårbloitya kommer kanskje et russisk stormløp på den nordlige del av fronten.

TVANGSUTSKRIVNING AV NORSKE ARBEIDERE.

Det går alarmerende rykter om forestående utskrivning av norske arbeidere til Tyskland.

Norske arbeidere må svare med på en hver måte å unndra seg utskrivninga og vi henstiller til hele det norske folket å hjelpe til med det. Skulle noen arbeidere bli ført til Tyskland med makt vet de at de der må betrakte seg som soldater i fiendtlig land, og at de har et meget viktig våpen: sabotasje!

URO' HOS
QUISLINGS.

Hva er det som
står på - har
dere lyttet på
London igjen?
G.H.O.S.T

Churchills store tale i Parlamentet.

Utsikten med møtet i Casablanca var å forberede en aksjon så snart som mulig. På Østfronten forblir fienden, nå er det vår tur å tilføye dem slag. USA og England var to fredelige nasjoner og dårlig forberedt til krig. I dag er de to krigere med veldige mengder materiell og nytt strømmer stadig til.

Men den amerikanske hær må over store oceaner for å nå fienden, og de samme vansker møter også oss. Det er derfor naturlig at kampen mot u-båtene står først i våre tanker. U-båtene har tilføyd oss store tap, men jeg kan trygt si vi har overtaket nå. Vi overlater til fienden å gjette våre tap. Vi vil ikke være kontrollør for de fiendtlige u-båtkapteiners fantastiske meldinger. Men jeg kan si at i de siste 6 måneder er det bygd 11/4 mill. tonnasje mer enn det er senket. I de to siste måneder har tap vært mindre enn noen sinne.

Tallet på u-båter vokser, men det gjør derts tap også. Vi setter stadig inn nye, effektive våpen i kampen mot dem. Sterkt beskyttede konvoyer, særlig eskortert av fly klarer å holde u-båtene vekk. Det viser våre troppesendinger hvor vi hittil i krigen har frakta over 3 mill. mann og det bare er 1348 som saknes.

Månedene jan.-okt. 1942 viste det høyeste tallet for senkte u-båter til da. I de siste måneder viser tallet en stigning på 50%.

I Casablanca hersket full enighet om at kampen mot fienden skulle fortsette til den

definitive slutt, uten kompromis, til fienden ga seg på nåde eller unåde. Vi vil ikke plette våre våpenskjold ved grusom eller barbarisk behandling av de beseirete folk, men de skyldige skal straffes, og straffes strengt. Det skal ikke bli noe spor igjen etter den nasistiske, fascistiske eller japanske voldsmentalitet.

Når jeg ser på hva Russland gjør og på sovjethærens innsats, er det en samvittighets-sak å gjøre alt i menneskelig makt og med den ytterste grad av energi for i størst mulig omfang og så hurtig som mulig å hjelpe til. Møtet i Casablanca, hvor også militære ledere fra alle våpenarter deltok, la fullstendige og omfattende planer for allierte aksjoner i løpet av de kommende 9 måneder.

Det hersket full enighet om at krigen i første rekke skal føres mot Hitler, for så når krigen i Europa er slutt å sette alle krefter inn mot Japan.

I Nord-Afrika ble det satt i land 1/2 mill. mann. Den tonnasje som gikk tapt ble mer enn oppveid av den tonnasje som ble tatt.

Det ville lønt seg for oss å ofre 2 fly for hvert fiendtlig fly vi skjøt ned for å trekke tyske fly vekk fra Østfronten. I virkeligheten skyter vi ned to fly for hvert vi taper.

I Tyrkia ba jeg ikke om annet enn at de måtte styrke sitt forsvarsberedskap. Tyrkia får i dag krigsmateriell fra England og USA, og i øyeblikket er en britisk militærkommissjon i Ankara for å bistå med utbygginga av forsvarst.

NASISMEN FRA NEDERLAG TIL NEDERLAG

Med sterk beundring må en følge Churchill's personlige innsats i krigen. Hans siste reise som varte en måned og hvor han tilbake på en reise på 1500 km har vært et direkte slag mot nasismen. Besøket i Tyrkia viser at dette land definitivt har stilt seg på de alliertes side. Aleine vil de neppe gå til noen militær aksjon, men sannsynligvis vil det stå ferdig ved en alliert aksjon mot Hellas og Balkan. Sterke allierte styrker står klar til en slik invasjon, bl.a. den britiske 9 armé i Syria og Palestina, den 10 armé i Irak og Palestina og i Egypt er det 60000 polakker som er kommet fra Sovjet-Unionen. Tyskerne bygger febrilsk befestninger langs den hellenske kyst.

I Italia har Mussolini gått til drastiske forandringer av sin regjering og bare beholdt 2 av de gamle medlemmer. Den ene av disse er ministeren for de italienske besetninger i Nord-Afrika! Blant de som måtte gå var også Grandi, en av de mest framstående fascistledere og kjent for sitt hat til England. I stedet er den tidligere italienske sendemann i London kommet med i den nye regjeringa. Utenriksministeren greve Ciano har fått den ubetydelige posten som ambassadør i Vatikanstaten. Omdanninga viser en tydelig uro, ikke bare hos det italienske folk men også innafør selve fascistpartiet. Lån før ble generalstabschefen Cavallero avsett, som syndebukk for at det italienske ekspedisjonskorps i Russland ble nesten totalt tilintetgjort.

Tysklands vansker gir seg utslag i nye utpressinger i de okkuperte land. Frankrike må nå betale 500 franc pr. dag mot 300 før. Det er også en hevn for de franske arbeideres motstand mot å sendes til Tyskland.

I Tsjekkoslovakia har nasistene begynt utskrivning av alle kvinner mellom 18 og 45 år, og av menn mellom 16 og 65 år. I Holland er det tatt skritt i samme lei.

I Danmark får det vært streik i flere fabrikker som protest mot dårlige lønninger. Likeså melder sveitsiske aviser om streik ved Osmark flyfabrikk ved Wien, hvor arbeiderne krevde høyere lønn og kortere arbeidstid.

Børsen i Berlin er delvis stengt fra 13 feb. Økonomiministeriet skal beretter bestemte kursene på aksjer og obligasjoner - de skal betraktes som militære hemmeligheter og ikke offentliggjøres. Årsaka ligger i at kursene stadig har falt etter hvert som de tyske pengfolk forstår at Hitlers sjangse til seier forsvinner mer og mer i det blå.

Det meldes at britiske og allierte tropper har gjort landgang på Saraya mellom Tromsø og Hammerfest. De tok med seg 100 tyskere og hele den russiske fangeleir på stedet.

I Belgia har iran særlig grunn til å glede seg over utslettinga av den 6 armé. Det var denne armé, under general Reichmann som 10 mai 1940 begynte innmarsjen i Belgia.

Ole Hermansen, arbeiderpolitiker som i 17 år har vært en sentral skikkelse i Åmot, er død i konsentrasjonsleiren Granicenburg i Tyskland.

Den norske overkommando for flyvåpnet har sendt ut to kommuniker, hvor det meldes at nordmenn har slått ned flere tyske fly uten egne tap.

JAPANSK RETRETT I ØSTEN

Japanerne har evakuert Guadalcanar på Salomonøyene, og det er tegn som tyder på at de vil forlate hele øygruppa. De meldte selv om et tap på 16000 mann og 139 fly. I virkeligheten har tap vært 5 ganger så store. Over 100 japanske krigs- og forsyningskip er senka siden den japanske landstigning. Samtidig meldte japanerne at de hadde forlatt Buna på Ny Guinea «etter at troppene hadde utført sine oppdrag». Sannheten var imidlertid at alle de japanske tropper i dette avsnitt var fullstendig tilintetgjort tre uker før den japanske meldinga kom.

Det rettes harde slag mot de siste japanske stillinger på Ny Guinea, særlig i Salamauaområdet.

I Burma er det harde kamper uten særlige frontforandringer. Det amerikanske og australske flyvåpen fører en sammenhengende flyoffensiv mot de japanske stillinger.

Pastor Hansteen som av nasistene ble innsatt som sokneprest i Uranienborg menighet i Oslo har nå fra prekestolen erklært for menigheten at han angreir sitt samarbeid med nasistene og at han trekker seg til baks fra menigheten. Han har slått inn på den rette vegen for å redde seg, men det er ikke nok å bryte med NS. Redninga for nasistene går gjennom aktiv kampinnsats på den norske fronten. De må sjøl finne arbeidsoppgavene og sjøl løse dem. Noe samarbeid med gode nordmenn kan de ikke regne med.

Nasistene besatte 22 jan. forlaget Ansger i Oslo og stoppa bl.a. utgivinga av bladet «Kristen Ungdom».

Washington har protestert overfor den finske sendemann mot at Quisling har fått kjøpe finske skoger i Nord-Finnland og at norske arbeidere er tvangsutskrevet dit.

FLYKRIGEN

2 feb.: Britiske bombefly kasta i løpet av 20 min. 100 2-tonns bomber etterfulgt av mindre sprengbomber og 1000 brannbomber i angrep mot Köln. 5 fly gikk tapt. Det var det 113 angrep mot byen. I dagens angrep bombefly fulgt av 200 jagere militære mål i okkupert område.

4 feb.: Hamburg bomba for 2 gang på en uke. Særlig de viktige u-båtverfter skada. 16 fly gikk tapt.

6 feb.: Torino i Italia voldsomt bomba, bl.a. med 4-tonns bomber og 10000 brannbomber. I Frankrike ble u-båtstasjonen i Lorient bomba.

8 feb.: Napoli utsatt for sitt kraftigste angrep hittil. 2 italienske fly skutt ned. 1 eget fly saknet. Likeså ble flyplasser på Sardinia effektivt bomba. Lorient ble angrepet voldsomt igjen. Den har vært angrepet over 50 ganger. 7 fly gikk tapt. Tyskerne har nå gitt ordre til å evakuere sivilbefolkninga.

9 feb.: Angrep mot Messina (Sicilia) i Sousse (Tunisia) ble flere skip senka på havna. Ved Gabes ble 18 skjelgere skutt ned mot tap av 5 egne.

10 feb.: London melder at det i januar måned i år ble kasta 2 ganger så mange bomber over Tyskland som i jan. i fjor.

13 feb.: Britiske bombefly foretok omfattende tokt over Vest-Tyskland og okkupert område. 22 jernbanetog ble ødelagt. Flåtehavna Wilhelmshafen ble alvorlig skada. Ved det siste angrepet gikk 3 fly tapt.

14 feb.: Boulogne bomba. Et nytt kraftig angrep på Lorient. 1000 tonn bomber ble kasta ned i to halger. Det er dobbelt så mye som nasistene noen gang har kasta ned under angrep på England. 8 fly gikk tapt. Napoli ble bomba av tunge amerikanske bombefly.

Ved siden av disse angrep har allierte fly hele døgnet rundt forestatt større og mindre angrep særlig mot u-båthavner og transport-systemet.

Den røde armé 25 år.

Det er mere et folk enn en armé som den 23 februar feirer et jubileum. Ikke bare fordi de første bataljoner som organisertes for 25 år siden var arbeidere som strømmet ut fra bedriftene og bytta verktøyet med geværet, eller bønder som lot jordf ligge upløyd og heller gikk ut for å forsvare den. Nei, det er folkets jubileum fordi en stat som i hele sitt grunnsyn går inn for fred mellom folkene, bare kan bygge opp et påtvunget forsvar på hele folket selv.

Militært sett var det neppe noe stort syn å se de første avdelinger rødearmistær marsjere mot fienden. De gikk ikke alltid i takt, de mangla uniformer, våpen var det dårlig med og de mangla militære ledere. Men de hadde to ting som mange armeer ikke har: Vissheten om at de endelig hadde noe å kjenne for og en fanatisk seiersvilje. Denne vilje skapte også de politiske ledere om til militære ledere.

Den røde armé og det russiske folk seira den gang og kasta de forskjellige lands invasjonstropper over grensa.

Siden den gang er det russiske folks forsvarsberedskap og den røde armé vokst i styrke. Ikke i forhold til landets voksende økonomiske kraft, men til de stadig dypere kriser som verden opplevde. Det russiske folk visste at krigen måtte komme og tok konsekvensene av det, hvor tunge de end måtte være.

De russiske tropper på slagmarka i dag har av ytre og utrusting lite felles med de skarer som dro ut i 1917. Men en ting er uforandret. Det er den fanatiske seiersvilje. Og en ting er forsterket. Det er vissheten om at de, som i 1917, ikke bare forsvaret et uferdig larid med byer som delvis lå i ruiner, men et høyt utvikla industriland som de med uendelig slit og oppofrelse har bygd i løpet av disse 25 år.

Den russiske rødearmist seirer ikke i dag over nasismens hærmasser fordi hans våpen er bedre og hans mot større, det er den åndelige overlegenhet som seirer over kadaverdisiplin. Den generasjon som i løpet av et kvart århundre har gjort det største økonomiske og sosiale løft verden ennå har sett er uendelig mye større enn den som bare har skapt en Hitler.

Det er uunndvendig her å nevne hva det russiske folks militære innsats til i dag har betydd. Folkeslag verden rundt har med bevende spenning fulgt kampene i øst. Tilbake-slag for de russiske armeer har gjort dagen grå, seire har skapt begeistring og ny vilje. Den røde armé får en hyldest på sin 25-års dag som ingen annen armé er blitt til del. Men med hyldest vinnes ingen slag. Den største honnør til det russiske folk i dag må være at det ikke lenger skal bære byrdene av hele den nasistiske krigsmaskin aleine. De har gjort sin innsats, og atskillig mer enn det.

Britiske bombefly har tetta et voldsomt angrep mot den tyske flåtehavna Wilhelmshafen. Det største ammunisjonsdepot ble ramma. Av 50 lagarskur med torpedoer, miner og flyvernabomber sto bare 10 igjen. Et område på 600 mål ble fullstendig rasert. De rester ble angrepet gjentatt.

Våre krigsmål — å vinne krigen og vinne freden.

«Times» om freden: «Menneskeheten har nå sin annen store sjangse til å gjøre bot på sine feilgrep. Misslykkes det denne gang — den får neppe en slik sjangse igjen — vil det aldri kunne tilgis!»

Diskusjonen om krigsmål og om freden har pågått ute i verden siden krigens begynnelse. Sterkest kanskje i England hvor diskusjonen munner ut i en dyp kritikk av forholda før og kravet om store økonomiske og sosiale forandringer i det nye England og Europa.

Diskusjonen om krigsmål kan dog helt til krigens slutt bare komme etter spørsmålet om fullstendig seier. Uten denne — som er det fundamentale krigsmål — vil våre framtidplaner være som døde skrygger i en slaveverden.

Prøven på viljen til å skape en sunnere verden ligger i behandlingen av de besvirete. Den ligger i erkjenning av at selv om det var Tyskland som var den direkte årsak til krigen, så var grunnlaget gitt i de forhold som hersket i verden. Hvor usunn konkurranse og hensynsløst profittbegjær rår i samfundet, og hvor landene seg i mellom fører en evig økonomisk kamp, ligger krigen latent og ingen kan fritas for krigsskylda.

I denne erkjennelse må Tyskland behandles. De seirende må legge til rette grunnlaget for et nytt Tyskland, ikke bare av meineskekyrte grunner, men fordi Tyskland danner en uunnværlig del av Europas og Verdens økonomiske og kulturelle liv.

Dermed er en hver oppdeling av Tyskland utelukket, heller ikke avskjæring av tyske grenseområder. Østerrike må fritt kunne velge om det vil slå seg sammen med Tyskland, slik de ønsket før Hitler.

Det er ikke sagt at Europas grenser skal være et status quo. Revidering av grenser kan skje slik at nasjonale enheter igjen blir samla og gjøre bot på mange tilfældigheter og overgrep under og etter forrige krig.

Et hvert folk må selv kunne bestemme sin regeringsform. Unødig innblanding utafra må ikke skje, men en må ha garanti for at den nye statsform virkelig bygger på folkets vilje og ikke er et skalkeskjul for de gamle fascistiske krefter. Noen form for militærdiktatur i Tyskland må være utelukket, heller ikke noen skinnregjering utgått fra den tyske storkapitalisme. Det må være regeringsformer som i seg selv ikke bærer spiren til nye ulykker, eller til utplyndring av befolkningen.

Et av de aller første spørsmål etter krigen blir forsyningene til de nødlidende folk. Prinsippet for denne utdeling bør være å sende hjelpen dit hvor den mest trengtes først, uten omsyn til seirende eller besvirete, særlig når det gjelder ungdommen.

Det dype vennskap som er skapt mellom de allierte nasjoner burde kunne ut i en felles og rettferdig fordeling av kostnadene ved etterkrigstidas oppbygging. De få land som har stått utafra krigen bør også delta selvstøtt på et helt frivillig grunnlag. Den dag Sverige sender 5000 arbeidere og ingeniører til Stalingrad for å ta del i gjenreisningen av denne by, hvis stolte navn er blitt en milepel i krigen — den dag ville Sverige ha forstått verdien av sitt lands frihet og at alliert seier også var deres seier.

For Tyskland og dets vasallstater vil forholdet bli en del anderledes: Et nytt Versailles er utelukket. På bakgrunn av ønsket om sunnere forhold i Europa etter krigen burde disse land så langt som mulig stilles på linje med de andre land. Å få noen større erstatninger fra Tyskland etter krigen er neppe mulig. Etter krigen vil det være et av de mest bombeherjede land. Å gå til noen alminnelig utplyndring av landet eller beset-

telse av noen av dets industriområder burde være utelukket. Tyskland kan best gi erstatning for de ulykker det har voldt ved sammen med alle andre nasjoner hurtigst mulig å reorganisere sin industri og andre næringsgrener. Kun ved å gå denne vei kan Tyskland yte det største bidrag til velstand for Europas og verdens folk.

Det hat som nasismen har sådd vil kreve den største selvdisciplin i den direkte behandling av det tyske folk. Fornuftens tilsier at de skyldige skal straffes, ikke det tyske folk som sådant. De nasistiske ledere og de skyldige ellers skal straffes for de redaler og ulykker de har styrtet sitt eget og andres folk i og for den endeløse rekke av gemene forbrytelser og grusomheter de har begått. Og denne rettergang skal gå hurtig.

Men med denne dom og straff av de skyldige skal det tyske folk på dette området være kvitt. Den tyske nasjon er verdifull, med en rik kultur og sikkert med evnen til å skape et nytt og sunt samfund. En delvis tilintetgjøring av det tyske folk utenom det seirens hurtige og ubønnhørlige gjennomføring krever, ville være en ulykke for Europa, og stiller de som forfekter slike synspunkter i klasse med nasistene selv.

Det kan hevdes at et slikt syn kan hemme krigsinnsatsen. Neppes. For ogs som lever i et okkupert land er alt tysk det samme som nasisme, vi ser bare en eneste grå uniformert fiende og hater alle like intenst. For oss står Tyskland som symbolet på noe uendelig trist og vondt, noe som vi med alle midler og med blind hensynsløshet må befri oss fra. Den samme følelse er den russiske rødearmist besjelet av når han nå jager nasistene vekk fra Russlands jord, og de britiske flygere som døgn etter døgn slipper sin bombelast ned over fienden.

Men krig er krig, fred en annen ting. Så får den nasjon som kan stå fram og si den ikke hadde noen femte kolonne eller spiren til denne, forlange en avstraffelse som rammer det tyske folk selv.

Allikevel vil alle disse spørsmål som umiddelbart medler seg ved krigens slutt bli stilt i skyggen av den ene store oppgave å bringe verdens samfundsmessige organisasjon inn i nye økonomiske og sosiale baner som sikrer freden og en virkelig menneskelig rettferdighet. Løsningen ligger i de enkelte land selv. Nye samfundsregler må skapes. Arbeidsløshet, fattigdom, hensynsløs konkurranse og utbytting må vekk. Produksjonen må være basert på behovet, ikke på profit. Økonomisk demokrati må ikke bare bli et tomt slagord. Uten at landene helt og fullt slår inn på denne vei, vil ikke freden være vunnet. Og kimen til nye kriger vil være der.

Det internasjonale samarbeid må tas opp med en helt annen styrke enn før krigen. Et nytt nasjonenes forbund av alle folk må skapes — et forbund som er en virkelig maktfaktor og ikke en skrøpelig parodi som det gamle. Det må ha utvidet fullmakter til å løse de hundrer av vansker som etterkrigstida reiser, og effektivt og nyskapende kunne gripe inn i det økonomiske liv. Det må bygge på erkjenninga av at de enkelte nasjoner er avhengig av hverandre på samme måte som menneskene er det innafor et enkelt samfund.

I sin tale ved framleggingsa av budgettet for 1943 sa Roosevelt: «Det er mange amerikanere som ikke vil diskutere framtida. Jeg er dypt uenig. De unge menn som står ute

ved fronten bør ha garanti for to ting etter krigen: frihet for frykt og frihet for nød.»

Det framlagte budgett var på 100 000 mill. dollars. Amerikanske aviser kommenterte talen ved å si at et slikt budgett viste at frihet for nød lett kunne gjennomføres.

Verden er rik, rikere enn de fleste mennesker aner. Folkene i dag kan utnytte denne rikdom. Eksemplet fra Sovjet-Unionen viser hva som kan nås ved en gjennomført planlegging og ledelse av det økonomiske liv.

Menneskene er rike, ikke bare på materielle goder, men også fordi de eier en dyp kultur og stor erfaring. Alt ligger til rette for gjenreisningen av en ny og lykkeligere verden. Det gjelder bare at menneskene eier viljen til å bryte ned den mur av fordommer og gammelkapitalistiske interesser som er levninger fra den tid verden skapte den nye teknikkens tidsalder. Klær de ikke det, og det må gjøres helt og fullt ut. En promiss, vil etterkrigstida skape ny usikkerhet og nye tributter til lidelsens alter, inntil utviklinga krever sin rett.

Krigsmålet må være at menneskene forstår dette, erkjenner sin rikdom og drar konsekvensene av sin egen kultur. Kommer folkene så langt har de vunnet den største seier som noen sinne er vunnet i krig, og de har opplevd den siste krig.

ALLE QUISLINGER ER REGISTRERT.

Justisminister Terje Wold har i et intervju med Evcning Standard opplyst at den norske regjering na har utarbeidd en liste over 30 000 quislinger og gestapomenn. Lista omfatter ikke bare navn, den gir også detaljer om de enkelte personer og deres synderegister. For å sitere Terje Wold «har regjeringa så god greie på quislingene at man nesten kan si hva de hver dag spiser til middag».

En av justisministerens hovedoppgaver den siste tida har vært å organisere et lovapparat så de norske domstoler hurtig og effektivt kan ta fatt på hver quisling umiddelbart etter krigen. Han har likeens arbeidd for opprettinga av en internasjonal politimakt som kan gripe quislinger og nasister selv om disse flykter til nøytrale land.

Etter krigen ønsker ikke nordmennene noen blodig Bartolomeinatt: De norske domstoler skal bestemme quislingenes og gestapomennenes straff.

«THE MAN IN THE STREET»

Denne populære engelske radiokroniker uttalte den 16 feb.: «Den menige mann i England tviler ikke et øyeblikk på seiren. Men han mener at en klarlegging av tida etter krigen vil gi ham en sterkere følelse av at krigen virkelig er verd å vinne. Han vet at Tysklands, Italias og Japans nederlag ikke automatisk betyr en gyllen tidsalder etter krigen, men på den andre sida er han ikke så pessimistisk at han ikke tror de reaksjonære krefter kan brytes ned. Verden må bygges på broskapet og fridommen ikke bare mellom individene, men også nasjonene i mellom.»

Frølich-Hansen inspiserte forleden arbeidsstjenesten i Bergen. Gutta ble samla for at han skulle tale til dem. «Heil og sælbrøtte han. Stille i salen. En kort, forlegen pause. «Norske gutter — Heil og sæl!» — og så kom guttas svar fra en spinkel røst bakerst i salen «Goddag herr Hansen!»

NS VIL PRØVE SEG IOJEN MED «NORGE NÆRINGSSAMBAND».

For en tid siden sivet det ut rykter om at NS ville få i stand en tvangsorganisering av vårt næringslivs forskjellige grener. Disse planer vakte den gang sterk motstand og den som tok initiativet, assurancesvindler Alf Wist fant det klokkest å stikke pipa i sekk, men bare for en tid. Nå vil han prøve seg igjen og klok av skade vil han denne gang liste seg fram på gummisåler. Nå må ingen alarmeres! Ingen oppsiktsvekkende lov eller forordning, nei, bare ganske stille sette inn «yrkesledere» i de forskjellige næringers hovedorganisasjoner, og når alle lederne er kommet på plass som ulver i fåreklær, skal hele næringslivet kobles sammen med en diktator som leder for det hele.

Alle næringsgrener skal deles inn i 10 hovedgrupper som skal dekke over alt av økonomisk virksomhet i Norge. Blant yrkene nevner vi bl.a.: handel, industri og bergverk, banker, forsikring, handverk, fiskeri, bondenæring, offentlige yrker etc.

Det er allerede utnevnt ledere for handel og for offentlige yrker.

Når lederne er utnevnt skal de gamle styrer behandles som nikkedukker, i det «lederne» skal få diktatorisk makt «i henhold til loven av 20/8 1942 om foreninger og organisasjoner».

Det skal som før være bransjegrupper innen hovedorganisasjonene, men også bransjegrupper skal ensrettes.

Foreløpig er det en hemmelighet hva «næringsambandet» skal gjøre. Vi kan sikkert vente oss en utsugings- og svindelaffære av største dimensjon, antakelig ved at NS-folk skulle skaffes faktiske monopoler på visse områder ved å sørge for hvem som skulle ha rett til å drive visse yrker. Systemet vil gi den beste grobunn for økonomiske forbrytelser mot det norske folk uten at det egentlig så ut for noe annet enn alminnelige forretninger.

Men det er ingen hemmelighet at omtalte Wist skal være generalleder for denne humbug. Hans navn vil i grunnen bedre enn noe annet garantere for at noe hederlig ikke skal forekomme i sambandet. Vi tillater oss å anbefale ham å søke det franske rettsvesen om å bli strøket av deres registre over assurancesvindlere før han for alvor setter seg i spissen for sambandet.

NYTT FRA USA

(Washington.) Det er kommet en liste over 29 yrker som er uviktig for krigsinnsatsen og som derfor må avgi folk til mer aktiv innsats. I slutten av 1943 vil all mannlig ungdom mellom 18 og 38 år enten være i direkte militærtjeneste eller arbeide for krigen i industrien eller annet sted.

Innen årets utgang kommer nye 4 mill. amerikanere under våpen. I gjennomsnitt innrulleres det nå 12 000 om dagen, dvs. 7 fulle divisjoner om uka eller 28 om måneden. Ved årets slutt vil USA ha 11,2 mill. mann under våpen.

Det 1000 handelsskip siden krigen begynte gikk 14 feb. av stabelen på et verft på vestkysten. Byggetida var 27 dager!

ÅNDENS SEIER

«Biskop» Frøyland som hittil har måttet ha med seg statspoliti for å få utlevert kirkebøkene i de enkelte menigheter, har nå funnet ut at dette er for mye tryk og har utstyrt seg med polititegn som han viser fram. Det neste blir vel at han utstyres seg med revolver!

NORSKE FLYOERE VINNER NYE SEIRE.

Under bombinga av jernbanetog og transport over okkupert område den 15 feb. skjøt de eskorterende jageravdelinger som var satt sammen av britiske, polske og norske squadre, ned 10 fly, Fokker-Wulf 100, uten egne tap. 7 av disse fly ble skutt ned og 2 til skadet av norske jagere. En av de norske flygere, en 20 år gammel fenrik som allerede har ett nedskutt fly på sin kappe, skjøt ned 2 fly. Han har gitt en skildring av kampene:

«Vi fløy ca. 4000 fot over bombemaskinene og så bombene treffe måla. Det var ingen motstand til å begynne med, men så ser vi en 30–40 fiendtlige jagere gå til angrep. Vi dukka ned for å møte fienden og jeg valte meg ut min maskin. Jeg lå snart på «halen» av den, han forsøkte å slippe unna ved å dukke, men jeg fulgte etter, fikk ham inn i sikteapparatet og skjøt. Jeg så den ene vingen løse og han styrta ned mens tykk røyk velta ut av maskinen. Jeg tenkte et øyeblikk å dra opp til kameratene som lå 7000 fot over meg, men snart fikk jeg annet å bestille for i speilet så jeg en Fokker-Wulf gå til angrep. Jeg rista ham av meg da vi nærma oss den engelske kyst. Her møtte jeg en bombemaskin og skytteren i bakre tårn vinka og lot forstå at de trengte assistanse. Jeg tenkte det var best å bli, og like etter dukka en ny Fokker-Wulf fram fra sola. Det ble en «dog-fight». Jeg klarte omsider å komme på den bakfra og i en 5–10 meters høyde over havet kjørte jeg innholdet av mine kanoner og mitraljøser inn i den. Det var fulltreff, og da jeg vendte og kom tilbake så jeg bare en masse skum på havet og noen oljeflekker.»

DET KJEMPENDE HELLAS.

Tyskerne befester i åll hast den hellenske kyst i stigende frykt for invasjon. Saloniki blir evakuert og sivilbefolkningen har fått 20 dager til å rømme byen. Partisanbevegelsen blant den hellenske befolkning øker stadig i intensitet og det utkjempes små slag mellom disse og invasjonstropper. Det øves en intens sabotasje mot militærlegg, og jernbaneforbindelsene brytes daglig. Mange av grupene er ikke kommet i drift på grunn av arbeidernes holdning, og på et av de viktigste verfta måtte tyskerne skifte ut hele arbeidstokken med italienerne da hellenernes arbeid var ubrukkelig. Nasistene driver en hensynsløs terror. I Saloniki henretta de 10 hellencere ved henging i galger som var reist i parken, og lot lika henge i flere dager. Men det er en stigende engstelse blant besetlestroppene og det meldes at italienske offiserer kjøper sivile klær for å forsøke og redde seg unna på oppgjørets dag.

Nøden blant befolkningen er ubeskrivelig. I Athen dør hver dag 200 personer av sult, og blant nyfødte barn dør 9 av 10 før de er blitt 4 uker gamle.

Da russerne i Kaukasus trakk seg tilbake under den tyske sommeroffensiv, ødela ussiske ingeniører oljefelta i Maikop, slik at nasistene absolutt ikke kunne utvinne en dråpe olje de første 6 måneder. 3 uker før denne frist utløp var Maikop igjen på russernes hender! Fjorårets høst i det rike Kubanområdet ble redda før nasistene nådde fram. Vårpløyinga i disse distrikter begynner den 15 februar. Da var landet befridd slik at bønda igjen kunne rykke tilbake til sin egen jord.

IDYLL I ULLENSVANG — ELLER «FØRERENS» BEGEISTRING

Under sin omtale av «kampfellene» sa Quisling 1 febr. bl.a.:

«Våre krav til oss selv må stadig stige. Vi må stadig bli en mer helstøpt, disiplinert kampporganisasjon av kamppeller, en målbevisst bevegelse som med sin sterke fellessvilje og faste tro kan føre hele det norske folket.

Vi er mange nok til å gjennomføre denne oppgave bare vi har nok begeistring, nok energi, nok tro og utholdenhet.»

Det kan i denne forbindelse være interessant å lese følgende brev fra nasilerderen i Ullevang til «fylkesførerens» i Bergen:

Loftus 12 aug. 1942

Herr fylkesfører Astrup, Bergen:

Idet jeg oversender vedlagte brev fra kf. Jon Måge, som jeg dessverre må erklære meg helt enig i, vil jeg få uttale:

Det er ingen tvil om at den fiendtlige innstilling overfor NS er blitt skjerpet her i Ullevang. De som før var sympatisk innstilt og som heller ikke var engstelig for å vise det, har nå trukket seg til baks. På møtene under støyner her var bare et forsvinnende fåtall av de kommunale funksjonærer møtt fram. Det var ikke vanskelig å forstå at her på forhånd var organisert og utarbeidd planer for sabotasje og motstand. All bygdas ungdom var reist opp i fjellet. Ikke et menneske viste seg på veiene så lenge støyner sto på. Kirka ble stengt, alle salmebøker var gjemt bort.

Vår fører har nå gjentatte ganger uttalt offentlig at partiet er sterkt nok til å knuse all motstand, at der ikke vil bli vist skånelse mot dem som våger å stå mot myndninga, at alle embetsmenn som ikke vil gå med til skifta ut osv. Folk spør seg og andre hva den slags uttalelser skal bety når ingen ting blir gjort. Hvor mange ganger skal sokneprest Sande ha lov å hane føreren, sette seg opp mot sine overordnede, opptre åpenlyst som fiende av staten og av lov og orden før der blir gjort noe? Hvor lenge skal han få lov å tortsette og motarbeide partiet og dets menn for han blir stoppet? Vi som kjemper alene her inne begynner å bli trette. Flere av kampfellene har snakket om å melde seg ut av NS dersom intet blir gjort for å bryte ned motstanden. Og snart vil det ikke være noe som heter Ullevang lag av NS.

Vi hører så ofte uttalt at det ikke kan bli gjennomført «fordi vi mangler folk» — men hvorfor mangler vi folk? Det kan ikke bare være England og engelsk propagandas skyld at så mange ikke vil gå med, men står direkte mot oss. Skulle der ikke innen partiet være ett så klokt hode at han kunne finne svar på dette? Dermed ville en jo også kunne finne botemidlet.

Heil og sæl
K. Augensen

Vi ber deg aldri et sekund glemme at vi er i krig. Tenk deg om før du snakker og husk at et uforsiktig ord kan bringe landsmenn de verste lidelser i nasistenes fengsler og kanskje betyr deres død. Vi ber deg lukke øynene når det er ting du ikke skal se, lukke ørene når du ikke skal høre. Vi ber deg aldri å glemme at du uten å nøle og uten å tenke på følgene for deg, skal handle når det kreves av deg.

Vi ber deg aldri glemme at du er nordmann!

SENSASJONELL ERKJENNING AV AKSENS NEDERLAG

Fascist-visa Journale de Italias kjente skribent, Gayda, som er blitt kalt Mussolinis talerør har skrevet et oppsiktsvekkende artikkel:

Aksen har ingen annen utvei enn å kjeinpe så lenge som mulig hvis de ikke vil oppleve en diktatfred med store tap av territorium. De alliertes land kan vanskelig rammes, det samme er tilfelle med aksens. Kampen må derfor fortsettes selv om det ser håpløst ut, og først og fremst må aksens grenser holdes med alle midler. Han siterer en uttalelse av den tidligere britiske ambassadør i Tokio hvor denne sier at Japan ikke vil kapitulere men kjempe til det oppnår en forhandlingsfred. Det samme må aksens gjøre. For de allierte ikke mot et slikt tilbud i dag, vil de nok gjøre det siden. Sovjet er hovedfienden.

Det tyske telegrambyrå Transosean har den 18 feb. sendt ut et dementi av at artikkelen er det offisielle standpunkt i Rom. Til dette kommenterer London at man har ingen interesse av om artikkelen er offisiell, halvoffisiell eller uoffisiell — det eneste man vet er at kampen skal fortsettes til aksens makter er fullstendig knust.

FRA TRONDHEIM

Boikotten av Trøndelag Teater er effektiv: Det selges gjennomsnittlig 8 billetter pr. aften. Forestillingen har vært innstilt 10 ganger i januar på grunn av manglende besøk. Nasistene er heller ikke ivrige etter å ta mot fribilletter. Nitter inviterte en gang 100 stykker — 4 kom — av disse var 2 smågutter som måtte helles ut kl. 9 i følge forordningen om at barn skal være inne etter dette klokkeslett. Teatret koster staten 1000 kr. pr. kveld.

Nitter ble som kjent innsatt som «teatersjef» etter nasistenes mord på Oleditsch. Han er et absolutt null, og det er mange tegn som tyder på at han helst vil forlate stillingen. Han sitter isolert på sitt kontor, og mistenker alle for sabotasje.

Det er alarmtilstand blant tyskere i Trondheim. Det er satt ut vakter på alle bruer og på alle viktige steder. Det er satt opp apparater til røyklegging av byen over alt.

«Tirpitz» gikk ut for en stund siden, men kom inn igjen med ny skade og er satt på beddingen igjen.

•BØDDELEN•

«Jeg er ikke smålig — Jeg er ikke tilhenger av nålestikkpolitikk — (Terboven i sin innledningstale til unnattakstilstanden i Trondheim.)

BEVERIDGES PLAN UNDER DEBATT

Midt under krigen har England tatt opp planlegginga av en ny trygdeavgjøing hvis gjennomføring vil bety en stor forbedring av de sosiale forhold i England. Planen er utarbeidd av William Beveridge og går ut på at alle skal trygdes, ikke bare lønsmottakere. Vi nevner enkelte hovedpunkter i planen:

1. Fri lege- og tannlegebehandling. Fritt sykehusopphold og rekonvalesens. 2. Et ukentlig barnebidrag for hvert barn utenom det første. 3. Økt ledighets- og invaliditetsstønad uten tidsbegrensning. 4. Hjelp til nystarting av hjem. 5. Begravelsesbidrag. 6. En smidig alderdomspensjon.

Kostnadene ved planen skal fordeles mellom de trygdete, arbeidsgiverne og staten.

Planen ble behandlet i Parlamentet i en tre dagers debatt som endte 18 februar.

Regjeringa meldte at den godtok planen i hovedprinsippet, men at gjennomføringa først kunne skje etter krigen. Den forkasta imidlertid et viktig punkt, nemlig Beveridges forslag om nasjonalisering av forskjellige trygdeinntretninger. Et forslag fra Arbeiderpartiet om at gjennomføringa skulle påskyndes, ble forkasta med 335 mot 119 stemmer. Forslaget ble bl.a. begrunna av Grey fra det liberale parti: «Det britiske folk skal snart bringe meget store ofre når offensiven begynner. Det ville da være bra for folket å vite at alle de tiltak som skal gjøres ikke bare er tomme fraser som etter forrige krig.»

Parlamentsdebatten var meget livlig men både på konservativt og radikalt hold herska det enighet om gjennomføringa av planen. Den vil nå bli lagt fram i lovs form.

Av Televågs mannlige befolkning — 74 i alt — som ble ført til konsentrasjonsleiren Oranienburg i Tyskland var 5 avgått ved døden før jul. Det er nå meldt at 7 nye er døde.

Frederikshavn jernstøperi i Danmark er brent. Brannen oppsto på flere steder samtidig. Støperiet tilhører Burmeister & Wain, hvis verfter i København nylig ble bomba så effektivt av britiske fly.

NYE MASSEARRESTASJONER.

Det har i den siste tida vært foretatt arrestasjoner over hele landet. I Oslo er det arrestert 500 personer, i Bergen 200. Her var det rene beleiringstilstand med passkontroll på gatene. I Drammen er 200 tatt og i Sarpsborg og Halden 40 stykker. Det har i første rekke vært folk som før har tatt del i den politiske bevegelse og da først og fremst innfor Arbeiderpartiet. Blant de fengslede er det flere stortingsmenn.

På Grini sitter det nå 2400 fanger og forholda er blitt verre. Nylig ble det sendt 170 nordmenn herfra til Tyskland, hvorav de fleste var fagforeningsfolk og folk fra den frie presse, fengsla under massearrestasjonene i februar i fjor.

Politimester Welhaven ble sendt i spesiell transport til Tyskland i januar.

Tap ikke hodet!

Med god grunn går noen hver av oss og føler at seiren så og si er vunnet. Men ennå er ikke Tyskland slått. Ennå lever vi i et hjertatt land med gestoposkygge hvilede over oss. La derfor ikke seiersrusen få tak i oss så vi gjør dumheter i tale eller handling. Norge trenger i dag klare hoder som står ferdig til å handle i det rette øyeblikket.

FIRE DAGERS FESTLIGHETER I ENGLAND

Englands hyldest til den røde armé er blitt en strålende manifestasjon av de to folks ubrytelege broskap. Over hele England holdes festmøter og landets fremste menn og kvinner gir i sine taler uttrykk for sin taknemlighet og begeistring for den røde armé.

Søndag den 21 februar talte 10 britiske statsråder på folkemøter over hele landet. De understreket alle den røde armés fantastiske innsats og framhevde alle den moralske og åndelige kraft det russiske folk hadde vist. Nasistens krampaktige forsøk med vrøvlet propaganda ble mødt med uttalelser om at det i dag var Russland som redda Vest-Europas kultur.

Hovedbegivenheten i søndagens festligheter var et møte i Albert Hall i London. Møtet ble innleda med at Englands første kunstnere sammen med representanter for hærens militære og sivile avdelinger i en to timers framføring skildra det russiske folks innsats. Utenriksminister Eden innleda med å be den 5000-tallige forsamling reise seg og minnes de russiske falne.

Han leste deretter opp et telegram som også var lest opp på alle de øvrige festmøter rundt i England, fra Stalin:

«På vegne av det russiske folk takker jeg for den begeistrede hyldest det engelske folk gir vår armé på dens 25-års dag. Dette uttrykk for det varme vennskap mellom de to folk styrker min tro på at våre hærer i nær framtid i felles innsats vil kause vår felles fiende.»

Fdens tale ble mottatt med voldsom begeistring.

Møtet slutta med at forsamlingen sang «Internasjonalen» og «God save the King».

Den amerikanske general McArthur har sendt følgende telegram:

«Dette er en festdag for alle soldater innfor de alliertes rekke. Vi beundrer den røde armé for dens mot, dens dyktighet og dristighet og dens flammende begeistring. Den stolte innsats i dag vil gå over i historien som udødelig.»

Kong Georg har sendt et telegram til president Kalinin, samt melding om at det er lagd et æressverd til byen Stalingrad. På Malta har det vært troppeparader. Over hele USA forberedes festligheter den 23 feb. Australias utenriksminister sa i en tale søndag at den beste måte å hyld den røde hær på var å forhøye krigsinnsatsen.

Vår regjering vil på vegne av hele det norske folk hilse den røde armé. Vi nordmenn her hjemme kan bare føye til at selv om vi vet at våre ofre og vår innsats ikke kan sammenliknes med arbeiderstatens, så vil vi forsterke vår kamp ved å ta det russiske folks innsats som forbilde.

Suomi Socialdemokrati skriver: En av de første oppgaver den nye finske regjering blir stilt overfor er å finne det rette øyeblikk til å trekke Finland ut av krigen.

For en tid siden gikk en NS-sekretær til byråsjefen i et av departementene og beklagde seg over at det ikke ble gjort nok for å få en venn av ham fritatt fra å dra til Østfronten. I løpet av samtalen sa byråsjefen: «Har ikke De og meldt Dem til tjeneste?» Sekretæren sa ja til dette, men tilsto at han allerede var blitt fritatt.

Dette er nok et eksempel på at de litt mer framstående nasister bare melder seg for å narre andre til å følge eksemplet. Det gleder oss at quislingene i alle fall til dels blir tatt på ordet.

11 MARS 1943

AVANTGARDEN

Den røde armé rykker fram mot Smolensk.

HVA SKJER I AFRIKA?

Deh relative stillhet på frontene i Tunisia ble brutt midt i februar da tyskerne overraskende gjorde et angrep i Midt-Tunisia og erobra byen Gafsa og det viktige Kaserinpasset lenger nord. Framstøtet ble gjort for å hindre at de allierte styrker trengte fram til kysten ved Sfax og Gabes og dermed kom Rommel i ryggen. De allierte styrker ble skjøvet et godt stykke vestover. Men i slutten av februar fikk de amerikanske tropper som holdt dette frontavsnitt forsterkninger, erobra Kaserinpasset tilbake og rykte videre fram og inntok byen Sbeitla.

Seinere er det meldt at de allierte har inntatt Pichon, 32 km vest for Kairoun. Likeså Si-Bou-Zid lenger syd.

I Nord-Tunisia har tyskerne også forsøkt seg med angrep, særlig i området ved Beja, 60 km vest for byen Tunis. Men angrepa førte ikke til noe.

I syd er den britiske 8 arme nådd fram til Marethlinja, hvor Rommel har forskansa seg. Det foregår heftige artilleridueller, og general Montgomery forsøker først å finne de svake steder.

Lørdag 6 mars retta Rommel to meget kraftige angrep mot den 8 armés stillinger foran Marethlinja. Begge angrep ble slått tilbake og britiske antitankkanoner ødela 21 tanks uten egne tan.

Med enda nær ikke solve luftkampe i Tunisia begynte årsakene til den lange stillstand kan være mange. Regntida har gjort sitt til å vanskeliggjøre større operasjoner, skjønt noen virkelige hindring for en moderne armé skulle dette ikke være. Mere sannsynlig er det at de strategiske planer går ut på å holde «tak i» aksetroppene til et visst punkt. Det er lettere å slåss med fienden i Afrika enn i hans eget heimland. Aksens har hittil tapt dobbelt så mange fly som de allierte, og en meget stor del av deres forsyningskip er gått tapt i Middelhavet. I februar ble 1/3 av båtene senka, mens de allierte av en transportmengde på 65 mill tonn bare hadde mista 2%. Stillstanden har derfor ikke vært helt negativ, særlig når man tar i betraktning at de allierte også nytter tid på sin oppmarsj til aksjoner i Middelhavet.

Tidspunktet for aksjon skulle da være når den britiske 8 armé var klar fra syd, slik at slaget mot aksetroppene fikk den største kraft for i så stor utstrekning som mulig å hindre deres retrett til Sicilia.

Aksens har omlag 150 000 mann i Tunisia og 600–700 tanks. De allierte britiske og amerikanske tropper teller omlag 1/2 mill. mann, foruten 100 000 franske tropper (som skal økes med 200 000). Til dette kommer den britiske 8 armé som muligens teller 200 000 mann.

Det foreligger interessante opplysninger om Rommels hurtige tilbaketog. På veien fra Elalamein i Egypt til Tripolis fant brittene 1075 aksetly som enten var ødelagt ved britisk bombing eller etterlatt på grunn av bensinmangel. Flere av disse kunne brukes. I tillegg kommer så 600 fly som brittene sikkert skjøt ned og 800 som sannsynlig ble skutt ned.

Den russiske offensiv på Sørfronten er nå sakt av etter å ha vart i 3 måneder. Russerne utbygger de gjenerobte områder for å skape basis for nye operasjoner. Tyskerne har på sin side fått nye forsterkninger og har satt i gang en rekke motangrep, særlig i Donetzområdet n/v Sørne, hvor det har rast et slag uavbrutt i en måned. Kampene har dog ingen avgjørende karakter. Tapa har vært store på begge sider. Ved Krasnoarmeisk ble 300 tanks ødelagt bare på 10 dager.

Donetzområdetets østre del er venka for tyskere. Fronten går rett nordover fra Taganrog, langs Miusfloden som russerne har gått over.

I Kaukasus har russerne bombardert isen i Kertsjundet for å hindre evakueringa av v.c.s Kleists armé. Området denne står på presses stadig sammen. Det er dog mulig russerne venter med det avgjørende slag, da tyskernes skjebne på Tamnialhalva blir avgjort med kampene lenger nord og dermed truselen mot forbindelsen med Krim fra fastlandet.

Den russiske offensiv fortsetter imidlertid med full kraft på den 350 km brede front mellom Charkov og Kursk. Etter voldsomme kamper har den røde armé trengt fienden tilbake og inntatt en rekke viktige byer bl.a. Aelbork, Lelovka, Snyaj, Slobidka og Rov. Et viktig jernbaneknutepunkt 60 km vest for Kursk. Her svinger fronten ennå lenger vest over til Dnatrijev og Sjevsk, 140 km s/v for Orel, hvor jernbanelinja Briansk—Ukraina er brutt. Fra dette punkt går fronten tilbake til Smievka, 20 km sør for Orel.

Nasistene har satt all inn på å holde Orel, og det har rast et sammenhengende slag her i lengere tid. De russiske armeer slutter seg stadig tettere om byen fra sør, øst og nord.

Den 2 mars meldte Moskva om en ny russisk offensiv, s/v for Ilmensjøen. Etter 8 dagers kamper hadde de russiske styrker under marskalk Timosjenkos ledelse gjenerobra over 300 tettbeboede steder og et område på 3200 km². Den viktige og sterkt befestede pinnsvinstilling Demyansk, 80 km s/v for Ilmensjøen ble storma. Tyskerne trekker seg tilbake for å unngå omringing, og nye områder erobres av russerne. Det raser videre harde kamper om Staraja Russa like syd for Ilmensjøen.

3 mars kom en ny sensasjonell melding om at Rsjev var tatt med storm. 112 tanks, 78 kanoner, 35 lokomotiver og 1200 jernbanevogner falt i russernes hender. Erobringen av denne by er en av de viktigste seire under hele vinteroffensiven. Byen er, som Times skrev «inngangsporten til Moskva og utgangsporten til Vest-Russland». Det har stått særlig harde kamper om byen. Under vinterkrigen i fjor ble den delvis omringa, men klarte å holde stand og har nå ligget som en dyp kilé inn i de russiske stillinger. Russerne behersker nå jernbanelinja Moskva—Riga til et punkt 450 km vest for Moskva. Russerne har rykt videre vestover og inntatt en rekke nye steder, bl.a. Olenino 50 km vest for Rsjev. I sør har russerne gått over elva Osuga og erobra byen av samme navn, 20 km sør for Rsjev.

Det neste slag mot den tyske frontlinje kom ved at russerne den 6 mars erobra Oshatsk, 160 km rett vest for Moskva. Byen ble tatt etter to voldsomme russiske angrep. Tyskerne mista 1200 mann utafør byen, og i selve byen ble et helt regiment tilintetgjort.

Erobringen av Rsjev og Oshatsk betyr ikke bare at nasistenes utgangstillinger for angrep mot Moskva er ødelagt, men også at hele den tyske front på midtavsnittet kan bli rivi opp. Det meldes allerede om kamper i Smolenskavsnittet. Russiske tropper står i nærheten av Vjazma, og avdelinger fra nord truer byens forbindelse vestover.

Stalin som er øverste leder for det russiske forsvar har nå fått militær grad i det han er blitt marskalk.

Etter attentata i den siste tid hvor 3 framstående hollandske quislinger er skutt og 2 såret, har Mussert latt sine tilhengere bevepne. I en tale retta han særlig trusler mot høyskolene og de hollandske studenter, og trua med at de i den nærmeste framtid ville bli tvangsutskrevet til arbeid i Tyskland.

Du bør vite at den minste innsats du kan gjøre for ditt fedreland er å holde munn. DU prater for mye, men du skal vite at hvert uforsiktig ord og en hver betroelse om ting du «vet» er å rette geværet — ikke mot fienden, men mot dine egne rekker!

— Er det dette du kaller Mare Nostrum? (Vårt hav)

Stephan i Norsk Tidning.